

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Da lov nr. 262 af 7. juni 1972 trådte i kraft den 1. april 1973, opnåede alle lønmodtagere ret til fuld løn eller dagpenge fra deres første sygedag og igennem hele deres sygeperiode.

Visdommen heri er blevet diskuteret, bl. a. ved nr. 8 i fremskridtspartiets forslag til folketingsbeslutning fremsat den 22. august 1977 (Folketingstidende 1976-77, 2. samling, forhandlingerne sp. 5902 og 5917, tillæg A sp. 5361), hvorefter de to første dage i en sygdomsperiode skal være selvbetalingsdage (naturligvis med forbehold af det almindelige sociale sikringsnet).

Da der imidlertid i alle andre partier endnu er en enstemmig modvilje mod en karensdagsregel, gentages tanken herom ikke ved nærværende forslag, der altså fuldt og helt hviler på det gældende princip om, at der skal ydes løn eller dagpenge for hele sygdomsperioden.

Det, som nærværende forslag befatter sig med, er problemet om, i hvilken udstrækning virksomhederne skal betale for en arbejdsydelse, som de ikke modtager. Forslagsstillerne er af den opfattelse, at det principielt er et fejlsyn fra lovgivningsmagtens side at pålægge virksomheden en sådan pligt. Det må i princippet være en almindelig socialpolitisk opgave – som må finansieres af det offentlige – at fastlægge, hvorvidt uheldige økonomiske virkninger af sygdom skal afbødes.

Loven fra 1972 fastlagde imidlertid, at virksomheden så at sige altid skulle skadesløsholde for løntab i de første 5 uger af sygdomsperioden. Af de anførte grunde var dette allerede principielt uretfærdigt i 1972, men større samfundsøkonomisk forstyrrelse forvoldte den nye regel ikke i de første år efter ikrafttrædelsen den 1. april 1973.

Da man imidlertid i foråret 1975 måtte konstatere, at arbejdsløsheden havde bidt sig fast, og at den tydeligt tiltrådte regering ikke magtede at forstå nutidens økonomiske sammenhænge, således at en udryddelse af arbejdsløsheden ikke kunne forventes i den pågældende regerings tid, fik problemet om sygelønsforpligtelsen et helt nyt perspektiv.

Forholdet blev nemlig det, at arbejdsløsheden blev forøget med flere snese tusinde mennesker som følge af, at masser af virksomheder ikke turde indlade sig på at ansætte ny arbejdskraft, når man var stillet over for risikoen for, at man i 5 uger skulle betale løn til folk, hvis arbejdsindsats man ikke kunne benytte sig af, men hvis sygdom tværtimod stillede virksomheden i en vanskelig situation.

Fra 1975 har fremskridtspartiet gang efter gang gjort opmærksom på denne tingenes sammenhæng i det virkelige liv.

Så sent som i efteråret 1976 var regeringen aldeles afvisende over for synspunktet, jfr. for eksempel Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne spalte 12348 ff.

Fremskridtspartiet fremførte sit forslag vedr. ændringsforslag i betænkningen, som blev afgivet af socialudvalget den 23. maj 1977 over forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Halvårlig regulering af dagpengenes højeste beløb, ændring af beskæftigelseskravet, ophævelse af aldersgrænsen i den frivillige sikring m. v.) (Folketingstidende 1976-77, 2. samling, tillæg B sp. 769, forhandlingerne sp. 5278 ff).

For at få en mulighed for at få følgeskab fra andre partier i folketinget og for derved at opnå så stort et skridt i den rigtige retning, som man kunne håbe på blev opnåeligt, udformede fremskridtspartiet sit forslag således, at betalingspligtperioden for virksomhederne nedsattes fra 5 uger til 1 uge, hvilket er fremført på ny ved nærværende forslag. Herefter ville virksomhedens byrde i hvert tilfælde blive så overskuelig, at formentlig et halvt hundrede tusinde mennesker, der ellers ville være arbejdsløse, ville komme i produktiv beskæftigelse inden for det private erhvervslivs ca. 350.000 virksomheder.

Fremskridtspartiets forslag kom til afgørelse i folketinget den 1. juni 1977, men under debatten modtog fremskridtspartiet kun knubbede ord fra alle de andre partier, som herefter nedstemte fremskridtsforslaget.